

EPHESIANS
TE PAS PAUL KINAA TAMA
TE LOTU I EPISES
TE HAKATAAKOTO
TE PAS NEI

Te Pas Paul kinaatama i Epises e taratara mua lokoi i te “hakataakoto TeAtua ki hakakkutu ake anamee katoō nīpenapena e takkoto itelani ma tekerekere, no hakanoho Christ kinoho hakamaatua inaa meenaa hakkaatoa”. (1.10) Te pas nei e taratara hoki kinaatama TeAtua kitautari kite hakataakoto naa kinnoho hakapaa naatama hakkaatoa i te maarama nei iloto te inoa Jesus Christ.

Naa taratara mua e hakatuu mai i *Te Pas Paul kinaatama i Epises* raa, ttama e sissii te pas nei e tarataraina aia te ara te henua e hakapaaria TeAtua kimeemee hakapaa. Aia e taratara i te ara TeAtua e uii naa haisara te henua iloto te inoa Jesus Christ, ttama TeAtua, ki hakassaoria te henua i naa mahi te haisara. Naa taratara naa e hakatuu hoki i te purepure hakamaatua TeAtua nīkauake kinaatama te maarama nei, teelaa nīttino i te saaita TeAitu Tapu raa nīkaavea mai. Te ssoa taratara te pas nei raa, Paul e hai ake kinaatama i Epises raa kimee te nnoho laatou e nnoho hakapaa ma Christ raa ki sura i te nnoho laatou no meemee hakapaa ki laatou.

Aa kīilloa hakaraaoi iloo naa tama naa i te nnoho naatama TeAtua ma se tama tokotasi iloto te inoa Christ raa, Paul e kauake ana taratara raa ka hakatuu kinaa mee

i te maarama nei: teenaa maa naatama e lotu i TeAtua raa e mee ma se haitino tetama, aa Christ raa ko te pisouru; aa e mee ma se hare e hakatuu, aa Christ raa ko te pou hakamaatua; naatama eloturaa e mee hoki ma se ffine e aavana, teenaa Christ raa ko tana aavana. Te pas nei e hakatuu telopo taratara iloo i te tiputipu nei, teenaa ittama e sissii te pas nei ni usuhia naa tiputipu te manava laaoi TeAtua teelaa e takoto i Christ. Naa mee hakkaatoa e hakattii maarama mai iloto telaoi Christ, te mate Christ, te manava aroha Christ, te manava laaoi Christ, aa te manava see iloa te ppena te vana e hakallika.

Naa takkoto naa taratara iloto te pas nei

Te hakataakoto te pas 1.1–2

Christ ma naa tama te lotu 1.3—3.21

Te ora hoo iloto Christ 4.1—6.20

Naa taratara hakaoti 6.21–24

¹ Anau Paul, se aposol Jesus Christ i te hiihai TeAtua, e sissii te pas nei ki kootou naa tama TeAtua ennoho i Epises; kootou naa tama teelaa seailoo kitiiake telotu kootou i Jesus Christ.*

² Nau etaku ki roosi hakaraaoi TeAtua, taatou Tamana, ma TeAriki Jesus Christ ki kootou, ki nnoho laaoi kootou.

Naa mee e taukalleka TeAitu e takkoto i Christ

³ Taatou ki hakanau i TeAtua, te Tamana TeAriki taatou, Jesus Christ! Naa mee katoo TeAitu e taukalleka teelaa e takkoto i te maarama iaruna i te laniraa nikaumai TeAtua ki taatou, naa tama Christ. ⁴ Imua te mahaama ana te maarama nei raa, taatou

* 1.1 Acts 18.19-21; 19.1

kunaa hakamaatinoria are TeAtua ki mee taatou ma nitama aana, teenaa itaatou ettaka ma Christ. A Ia ni mee peenei ki ttapu naa ora taatou aa ki see hai sara taatou imua ana karamata.

Iaa Ia e laaoui i taatou, ⁵ TeAtua kunaa mee iloo tana maanatu maa taatou ma ki ppurutia a Ia ma nitamalliki aana i taatou e tautari ki Christ. Teenei kotana mee e hiihai aa e hiahia ai a Ia. ⁶ Taatou ki hakanau i TeAtua i te taukareka tana laaoui. A Ia ni hookii vare mai tana mee e taukareka, teenaa kotana Tama e llee ai tana manava. ⁷ Ite aa, taatou nei e hakassaoria te ttoo Jesus Christ, teenaa TeAtua ku see maanatu ki naa haisara taatou, i tana laaoui ki taatou e lasi iloo.* ⁸ Te laaoui TeAtua ni huri no kaumai ki taatou nei e lasi ffaeo iloo!

Iaa Ia e atamai aa e iloa i te kau vana raa, ⁹ teenaa TeAtua ni haia a Ia tana vana ni maanatu ki mee. A Ia ni hakailoa mai ki taatou i tana hakataakoto teelaa ni see ilotia imua, aa teenei ku ttino maaoni i Christ. ¹⁰ Te mee TeAtua e maanatu ma ki haia hakaotina a Ia i tana saaita e vana maa e taukareka raa, a Ia ma ki hakakkutu ana mee hakkaatoa ni penapena, teenaa ko naa mee katoo itelani ma tekerekere, aa Christ ku noho hakamaatua i naa mee naa.

¹¹ Naa mee hakkaatoa e haia ki hanotonu ma te hakataakoto TeAtua. Teenaa taatou ni hakamaatinoria TeAtua ma nitama aana i taatou nitama Christ, i teenaa ko te hakataakoto ni noho mai ma Ia imua iloo. ¹² Teenei taatou, naa tama mua nitaao hi manava i Christ, taatou ki hakanau i naa mahi TeAtua!

¹³ Aa kootou hoki nimee ma nitama TeAtua i te saaita kootou nillono i te taratara maaoni, teenaa kote Lono Taukareka nikauatu te ara

* 1.7 Col 1.14

kootou ki hakassao. Kootou ni tuku ki naa vana Christ, teenaa ki tuku atu te hakailona TeAtua raa kitakoto ikootou, kimattino maa kootou nitama aana. Teenaa a Ia ni kauatu TeAitu Tapu teelaa ni purepure atu a Ia ki kootou imua.
 14 TeAitu Tapu raa ko te hakailona TeAtua ki taatou, ki hakailoa mai maa taatou ma ki toa taatou seaa TeAtua ni purepure ake maa ana tama. Te mee nei e hakailoa mai hoki maa TeAtua ma ki mmata ki see heheuna hoki taatou ma ni poe aaraa tama. Taatou ki hakanau i ana mahi!

Paul e taku ki TeAtua

15 Itaku saaita iloo nilono maa kootou elotu i TeAriki Jesus Christ aa itelaa oi kootou inaa tama hakkaatoa TeAtua raa,
 16 nau niseai iloo kihakamotu iaku taku kataratara hiahia ki TeAtua ikootou. Nau e maanatu peenaa ki kootou iaku saaita e taku, 17 ka mee ake kite Atua taatou Ariki, Jesus Christ, te Tamana haimahi, ki kauatu TeAitu, te tama ma ki mee ki atammai kootou, aa teelaa ma ki hakaari atu inaa tiputipu TeAtua ki kootou ki illoa kootou iaa Ia.
 18 Nau etaku maa naa hakataakoto kootou ki tarakina TeAtua ki k kite kootou i tana maasina, ki illoa kootou ite mee e taao hi manava ai kootou teelaa ni kannaatia ai kootou a Ia, aa ki k kite kootou itellasi ana mee e taukalleka ni purepure maa ana tama. 19 Nau etaku hoki ki k kite kootou i ana heheuna haimahi iloto naa ora taatou, naa tama elotu. Naa mahi e heheuna iloto taatou nei ko ana mahi 20 teelaa ni hakaari i tana saaita ni hakamasike Christ ite mate no hakanoho i tana vasi hakamaatau ite maarama iaruna

ite lani.✧ 21 Christ enoho hakamaatua iaruna naa tama hakamaatua itelani; teenaa ko naa hakamau, naa tama haimmahi, aa ma naa ariki. Tana heuna nei elasi are inaa heuna naa hakamau ite maarama nei ma te maarama hakamuri. 22 TeAtua nituku naamee hakkaatoa kitakkoto ilaro naavae Christ, teenaa, hakanohoria iloo a Ia Christ kinoho hakamaatua iaruna telotu ma naamee hakkaatoa.✧ 23 Naa tama eloturaa, teenaa ko te haitino Christ; teenaa ko tana tinotama hakkaatoa, aa naamee hakkaatoa inaa kina e haka kaatoaina a Ia.✧

2

Taatou e ora inaa mahi Christ

1 Imua, itesaaita kootou ni see hakannoo kite taratara kattaka kootou ma naa haisara kootou raa, kootou emee pee ko naa tama ku oti temmate. 2 Ite saaita naa kootou nitautari kite ara e hakallika te maarama nei. Kootou ni hakannoo kite tama hakamaatua inaa mahi aitu itelani, teenaa ko te aitu e heheuna iloto naa tama teelaa see hakannoo ki TeAtua. 3 Maaonii aa, taatou hakkaatoa ni mee ma ko naa tama naa; taatou maraa e hai kinaa vana taatou e kaimannako. Teenaa te kau vana naa tinotama taatou ma naa hakataakoto taatou e oti manava raa, naamee naa maraa e haia taatou. Ite tiputipu taatou nei raa, taatou nitukua hakaoti ki hakallono isu taatou ite saaita TeAtua eloto, emee pee ko te henua hakkaatoa.

4 Tevana iaa te manava aroha TeAtua elasi ffaaeo iloo, aa tanalaa oi i taatou see taea.

5 Teenaa te saaita naa tinotama taatou ni mmate i te see llono taratara taatou raa, taatou ni hakaoratia a Ia ma Christ. Kootou nei ni hakaoratia i TeAtua e manava laaoi i kootou.✧
 6 Taatou ni hakamassikeria TeAtua ma Jesus Christ kinnoho hakamaatua taatou ma Ia ite maarama iaruna itelani, itaatou etautari ki Christ. 7 A Ia ni hakasura te vana nei ki takoto te mee nei inaa saaita hakkaatoa e oomai imuri, teenaa ki ilotia naa tiputipu tana manava laaoi te laa ni hakasuratia mai a Ia i Jesus Christ. 8-9 Teenaa ko te laaoi TeAtua te laa ni ssao ai kootou, i kootou elotu. Kootou ni see hakassaoria maa inaa vana taukalleka kootou e mee, sei. Teenaa se taukareka TeAtua e hookiivare ki kootou, aa kootou ki see lavaa te ahu ite mee naa. 10 TeAtua ni penapena taatou ki tiputtipu taatou peenei, teenaa taatou ni penapenaa a Ia ki ttaka taatou ma naa sosorina e taukalleka, i taatou e tautari ki Jesus Christ. A Ia kunaa hakatonu mai are te tiputipu naa ki haia taatou.

Te manava tokotasi i Christ

11 Kootou naa tama ni hannau i naa henua sara, kootou naa ko naa tama e kannaatia naa Jew raa ma ko “naa tama see ssere,” aa maa laatou ia ko “naa tama e ssere.” (Teenaa ko te hakamaatino naa taanata e mee ki naa kina laatou) Kootou ki hakamaarona inaa tiputtipu kootou imua. 12 Ite saaita naa raa, kootou ni nnoho hakakkee i Jesus Christ. Kootou ni horau aa kootou ni see nnoho ma nitama TeAtua. Kootou ni see llave i naa taratara hakamaatua e takkoto, te laa e hakatahito ki naa purepure TeAtua

✧ 2.5 Col 2.13

ni tuku ki ana tama. Kootou ni nnoho pouuri iloto te maarama nei; kootou ni see hai mee etaaohi manava ai kootou aa kootou hoki ni see nnoho ma TeAtua. ¹³ Aa ite saaita nei, i kootou ku tautari ki Jesus Christ, teenaa kootou naa tama ni nnoho mmao raa ku oti te hakaaha mai te ttoo Christ ki nnoho tauppiri kootou ki TeAtua. ¹⁴ Ite aa itaatou ni haia Christ tana tino ki nnoho hakapaa taatou, teenaa ko naa Jew raa aa ma naa tama teelaa seai ma ni Jew, ma ni tama te kanohenua tokotasi. Te mee ni takoto ka ppui iloto naa kanohenua e lua naa, teelaa ennoho hakakkee laatou kilaatou ka hakatauttou ki laatou raa, ku oti te seua Christ itana saaita ni mate. ¹⁵ A Ia ni hakaotina a Ia naa Loo naa Jew hakapaa ma naa taratara iloto naa Loo naa, ki hakatipu mai iloto naa kanohenua e lua naa se kanohenua hoou tokotasi teelaa etautari kiaa Ia. Teenaa te henua e haia a Ia ki nnoho laaoi. ¹⁶ Ite saaita Christ ni mate iaruna te kros raa, a Ia ni puuia a Ia naa kanohenua e lua naa ki see nnoho no hakatauttou soko laatou. Aa teenaa ko tana mate iaruna te kros naa teelaa ni hakapaaria ai a Ia naa kanohenua e lua naa no mee ma se kanohenua tokotasi ka hakaaha ki TeAtua. ¹⁷ Christ ni au no hakaaha te Lono Taukareka ite nnoho laaoi raa ki te henua hakkaatoa: ki kootou naa tama teelaa seai ma ni Jew, naa tama ni nnoho mmao i TeAtua, aa ma naa Jew, naa tama ni tauppiri kiaa Ia. ¹⁸ Teenei ko Christ teelaa ni haia a Ia taatou hakkaatoa, naa Jew ma naa tama seai ma ni Jew, kilavaa te oomai taatou hakapaa ma TeAitu tokotasi

✧ 2.15 Col 2.14 ✧ 2.16 Col 1.20 ✧ 2.17 Is 57.19

no nnoho imua naa karamata te Tamana.

¹⁹ Aa teenaa, kootou naatama teelaa seai ma ni Jewraa kusee mee hoki ma ni horau aa ma nitama see ilotia i naa kina laatou ni oomai; kootou ku nnoho hakapaa ma naa tama TeAtua, aa kootou ku ffai i te haanauna TeAtua. ²⁰ Kootou hoki e tuu pee kote hare e hakatuu ki naa pou teelaa ni hakatuuria naa aposol ma naa pure TeAtua, aa Jesus Christ tana tino e tuu pee ko te pou hakamaatua te hare naa. ²¹ A Ia naa e taaohi te hare raa ki mmau, aa e hakamasike te hare naa ki tipu ma se Hare Tapu e hakatapu ki TeAriki. ²² I kootou e tautari kiaa Ia, teenaa kootou hoki e hakatuuria hakapaa ma aaraa tama ki mee ma se kina TeAitu TeAtua raa ki noho.

3

Paul e heheuna tokonaki kinaatama teelaa seai ma ni Jew

¹ Teenei kotaku vana e taku ai ki TeAtua. Nau nei e karapusi iaanau e heheuna i Jesus Christ i te vasi kootou naatama teelaa seai ma ni Jew. ² Kootou ku oti tellono maa TeAtua, itana manava laaoi, nikaumai naa heuna nei ki kauatu setaukareka maa kootou. ³ TeAtua ni hakailoamai tana hakataakoto see ilotia te henua raa kiaa nau. (Nau ku oti te sissii atu aku tamaa taratara i te mee nei. ⁴ Aa ki mee kootou e tokatoka i aku mee ni sissii raa, kootou ma ki illoa itaku atamai i naa vana teelaa see ilotia i Christ.) ⁵ Imua raa te mee huu nei ni see tarataraina ki naa tama te maarama nei, aa teenei are TeAtua ku hakailotia a Ia te mee naa. Teenaa TeAitu raa e hakailotia a Ia te mee huu nei ki naa aposol ma naa pure TeAtua e ttaapu.

⁶ Tetaralara huu raa e mee maa naa tama teelaa seai ma ni Jew raa kullave hakapaa ma naa Jew inaa mee taukalleka TeAtua e hookii; naa tama naa kumee ma nitama te manava tokotasi, aa laatou ma ki vaevae naa mee TeAtua ni purepure ake iloto te inoa Jesus Christ. ☆

⁷ Nau nitukua TeAtua ki heheuna nau iaa Ia no hakaea te Lono Taukareka, teelaa ni kaumai ai a Ia tana laaoi ma ana mahi ki heheuna iaa nau. ⁸ A nau nei ilaro naa tama hakkaatoa TeAtua, tevana iaa TeAtua ni kaumai te heuna nei kikaavea te Lono Taukareka i te hai mee Christ ki naa tama teelaa seai ma ni Jew, ⁹ aa kikkite te henua katoou i te ara te mee huu TeAtua e maanatu ki mee nei ki haia laatou ki heheuna. TeAtua, te tama ni penapena naa mee hakkaatoa raa, ni hakalluu tana mee nei inaa setau katoou ku oti te llaka nei. ¹⁰ TeAtua ni mee peenei iaa Ia e hiihai ma ki hakaari i te saaita nei inaa tiputipu katoou tana atamai ki naa tama hakamaatua ma naa hakamau hakkaatoa inaa nohorana i te lani. Teena naa tama naa ma ki hakkiitea naa tama te lotu raa i te mee nei. ¹¹ Teenei ko tana hakataakoto ni noho mai ma Ia imua iloo, aa teenei kuttino mai i Jesus Christ, TeAriki taatou. ¹² Itaatou e tautari ki Christ aa itaatou e illoa hakaraa oi iloo iaa Ia raa, taatou nei ku see ppore te oo atu no noho imua TeAtua. ¹³ Aa teenei nau ku mee atu ki kootou: kootou ki see mamannatu tammaki maa iaa nau e hakallono isu maa kootou. Naa vana nei essura ki kauatu se taukareka maa kootou.

Te laaoi Christ

14 Teenei ko taku vana e tuu ai peenei ki aku turi imua te Tamana, 15 tetama teelaa naa haanauna katoou i telani ma te maarama nei etoo ai naa ora laatou. 16 Nau e kainnoo ki TeAtua kikaatu tana Aitu ki haimahi naa hakataakoto kootou, iaa Ia e sura te kau mee etaukalleka, 17 aa nau etaku ki penapena Christ tana hare iloto naa hatumanava kootou, ki noho Ia ma kootou iloto naa manava kootou. Nau etaku maa naa ora kootou ki hakatahito ki te manava laaoui, 18 teenaa ki haimahi kootou hakapaa ma naa tama katoou TeAtua, ki illoa hakaraaoui kootou i te taaraki, te huaroora, te konotuu, aa te nnoto telaaoui Christ. 19 Nau e hiihai maa kootou ki oomai no illoa i tana laaoui teelaa e hainattaa te ilotia, ki hakakaatoa atu te tiputipu TeAtua i kootou.

20 TeAtua etakkoto ana mahi e heheuna iloto taatou raa, e lavaa te haia a Ia naa mee ettoe iaa i naa mee taatou e kainnoo aa ma naa mee taatou e mannatu. 21 Naa tama eloturaa ki hakanau iaa Ia iloto teinoa Jesus Christ ite kau saaita hakkaatoa! Amen.

4

Taatou kumee ma setama tokotasi i te haanauna Christ

1 Nau nei e karapusi ia nau e heheuna maa TeAriki. Teenei nau ku mee atu ki kootou: kootou ki tautari ki naa tiputipu te ora teelaa etau ma te ora nikannaatia ai kootou TeAtua ki tautari. 2 Kootou ki sei iloo ki ahu ki kootou; kootou ki meeme hakaraaoui aaraa tama, aa kootou ki meeme seemu. Kootou ki manava laaoui no tokonaki ki telaa tama. 3 Hakamakii

✧ 4.2 Col 3.12-13

kitauhia kootou te manava tokotasi teelaa nikauatu TeAitu, teenaa kotelaaoi teelaa emee ai kootou ki nnoho hakapaa. ⁴ Teelaa se haitino tokotasi aa TeAitu tokotasi, emee pee ko te mee tokotasi e taaohi manava ai taatou teelaa nikannaatia ai kootou TeAtua. ⁵ Teelaa se Ariki tokotasi, telotu tokotasi, te hakaukau tapu tokotasi; ⁶ teelaa se Atua tokotasi aa a Ianaa e Tamana inaa tama naa henua hakkaatoa. A Ianaa ko te Ariki naa tama hakkaatoa, e heheunatia a Ianaa mee hakkaatoa, aa e takoto i naa tama hakkaatoa.

⁷ Taatou nei ekkee naa mee e taukalleka nikaumai TeAitu inaa mee Christ e hookii. ⁸ E mee pee ko naa taratara te Laupepa Tapu raa peela:

“Tana saaita ni hano ki aruna hakaoti raa, a Ia ni too te lopo karapusi no hano ma Ia; a Ia ni hookii naa mee e taukalleka ki te henua.”[✧]
⁹ Aa teenaa, tetaratara emee maa, “A Ia ni hano kiaruna”, tetaratara naa emee maa eaa? Tetaratara naa emee maa a Ia ni au imua kite kina hakaoti ilaro ite kerekere. ¹⁰ Teenaa te tama ni au kilaro raa ko te tama koi ni hano kiaruna no hakahiti naa papallani ki hakamaasinaria a Ia telani hakkaatoa ki te ttia tana haitino. ¹¹ Teenaa ko Ianaa teelaa ni “hookii naa mee e taukalleka ki te henua.” A Ia ni hakanoho naa tama ma ni aposol, aaraa tama ma nipure TeAtua, aaraa tama ki hakaea te Lono Taukareka, aaraa tama ki roorosi telotu, aa aaraa tama ki akonaki te henua. ¹² A Ia ni mee tana vana nei ki heheuna hakapaa naa tama telotu ki hakatipu te kanohenua Christ. ¹³ Teenaa taatou ma ki oomai no mee

✧ 4.8 Ps 68.18

ma setama tokotasi itaatou elotu aa itaatou e illoa hakaraaoi iloo ite Tama TeAtua; taatou ma ki mee ma nitama kumattua iloto naa hakataakoto taatou, ettae iloo kite tiputipu maaoni Christ. ¹⁴ Taatou ma ki see mee hoki ma nitamalliki teelaa esausaua naa peau kalaaua te matani e aniani mai ite kau aauna, teenaa i naa hakannoo taatou ki naa akonaki naa tama e taratara kailallao. Teenaa ko naa tama e usuusuhia laatou aaraa tama ki naa vana hakallesi laatou e ffatu. ¹⁵ Tevana iaa taatou kitaratara maaoni ma te manava laaoi, teenaa kittipu ake taatou no illoa hakaraaoi i Christ, te tama hakamaatua taatou. ¹⁶ A Ia e heheunatia a Ia naa tamaa kina hakkaatoa te haitino raa ki heheuna hakapaa, aa te haitino naa e tauhia i ana hakatauna. Ite saaita naa tamaa kina naa e heheuna hakaraaoi raa, te haitino raa ma ki somo no tipu ake ma te laaoi.✧

Te ora hooi i Christ

¹⁷ Nau e hakaapo atu te taratara nei iloto te inoa TeAriki: Kootou see nnoho peenaa ka sosorina pee ko naa tama see illoa i TeAtua; naa tama tee-laa seai naa hakataakoto laatou e taukalleka. ¹⁸ Naa mannatu naa tama naa e takkoto i naa mee te pouuri. Naa tama naa see llave ite ora TeAtua e hookii, ilaatou emanava hatu. Teenaa naa tama naa see lavaa iloo te anaana ma ki illoa laatou i TeAtua. ¹⁹ Naa tama naa ku see illoa te nnapa; laatou e hakamanani peenaa i naa vana e kerekkere laatou e hai.

²⁰ Teenaa seai ko naa mee kootou ni akonakina i naa tiputipu Christ! ²¹ Kootou ni akonakina hakaraaoi iloo ki illoa kootou ite hakamaaoni

teelaa e takoto i Jesus, i kootou ni tama e tautari kiaa Ia. ²² Aa teenaa, kootou ki tiiake te tiputtipu tuai teelaa nittaka ma kootou. Teenaa kote tiputipu teelaa ni seua naa vana hakallesi kootou ni kaimannako. ✧
²³ Naa hatumanava kootou ma naa hakataakoto kootou ki haia ki ssura ni mannatu hoou, ²⁴ aa kootou ki too te tinotama hoou, te tinotama teelaa ni penaa ki tautari ki te tiputipu TeAtua aa teelaa e hakasura te ora maaoni e tonu aa e tapu. ✧

²⁵ Teenaa kootou kukaoti te taratara hakallesi! Kootou ki taratara maaoni ki telaa tama, ite aa itaatou hakapaa kato ni tama ite haanauna Christ. ✧ ²⁶ Ki mee kootou elloto, kootou see taki naaloto kootou naa ma ki oti kootou ku mannatu ma ki mee ni vana e hakallika maa kootou. Kootou ki see mee maa kootou kittaka ma naaloto kootou naa ite aso hakkaatoa. ✧ ²⁷ Kootou seai iloo ki hakattanasia se ssao maa Satan, ki see hanatu ia no usuusuhia kootou. ²⁸ Naa tama nittaka ka kailallao raa ki tiiake laatou te tiputipu naa; naa tama naa ki kaamata te heheuna ki lavaa te taavi hakaraaoni nikaikai maa laatou, aa kilavaa laatou te tokonaki ki naa tama see hai mee. ²⁹ Kootou ki see taratara ki naa taratara e hakallika; kootou ki taratara koi ki naa taratara e lavaa te tokonaki telaa tama, teenaa ko naa taratara teelaa e hakatipu te manava telaa tama ia ia i kussura anamee e hiihai. Naa tama ellono i naa taratara kootou naa ma ki ssura laatou taukareka. ³⁰ Aa kootou ki see haia kootou TeAitu Tapu TeAtua ki noho hakaaroha. TeAtua ni kaumai TeAitu raa ki illoa taatou maa

✧ 4.22 Col 3.9 ✧ 4.24 Gen 1.26; Col 3.10 ✧ 4.25 Zech 8.16

✧ 4.26 Ps 4.4 (LXX)

taatou nitamaana, aa kiilloa taatou maa te aso raa ma ki tae mai, teenaa ko te saaita taatou ma ki hakassaoria a Ia. ³¹ Kootou tiiake te manava utiuti i telaa tama, te manava haaeo, aa te manava elotoloto nauhie. Kootou tiiake te pukua kkaa ma te pukua saakiri, aa kootou ku tiiake te manava elotoffaaeo i telaa tama. ³² Kootou ki manava laoi ka manava aroha i telaa tama; kootou ki alloha inaa tama teelaa e ppena naa haisara ki kootou, emee pee ko TeAtua ni aroha ki kootou i kootou e tautari ki Christ. ✧

5

Tennoho iloto te maasina TeAtua

¹ Ikootou ko naa tamalliki TeAtua e llee ai tana manava raa, kootou ki mee ki tiputtipu kootou ma ko Ia. ² Kootou ki tautari ki te ara telaoi, emee pee ko Christ nillee tana manava itaatou teelaa ki hookii ai a Ia tana ora maa taatou, ki mee ma semee emanonikkona e hakaara ki TeAtua teelaa e hiahia ai a Ia. ✧

³ Temeraa esara maa naavana haihuri, naavana ekerekkere, aa ma naamee kootou e kaimannako raa e tarataraina kootou. Ite aa ikootou nitamalliki TeAtua. ⁴ Temeraa hoki esara maa kootou e maaisu haaeo, e taratara vvare, aa e taussua mmahi. Kootou ki ffuri are no taratara hiahia i TeAtua. ⁵ Kootou ki illoa maa see hai tama inaa tama e haihuri, naa tama emee naavana ekerekkere, aa ma naa tama e kaimmate inaa mee laatou raa ma kitoo nituuhana maa laatou ite Nohorana Christ ma TeAtua. Te tama e kaimmate i ana mee raa emee ma kulotu ki ana mee naa.

✧ 4.32 Col 3.13 ✧ 5.2 Ex 29.18; Ps 40.6

6 Kootou see tiiake ni tama ki oo atu no hakarereesia kootou ki naa taratara vvare laatou. Teenei ko naa mee nei teelaa ma ki hakappuu ai naa loto TeAtua ki naa tama see hakannoo kiaa Ia. 7 Teenaa kootou ki sei iloo ki hakapaa atu ki naa tama peenaa. 8 Naa tino kootou ninnoho ite pouri imua, tevana iaa i kootou ku mee ma ko te kanohenua TeAriki raa, kootou ku nnoho iloto te maasina. Teenaa kootou kinnoho pee ko naa tama teelaa nittipuake iloto te maasina. 9 Ite aa ite maasina naa e ssura te kau tiputtipu e taukalleka, ettonu, aa e hakamaaoni. 10 Kootou mee ki illoa kootou ma se aa e hiahia ai TeAriki. 11 Kootou see anaana atu ki naa vana vvare naa tama naa e hai, teenaa ni mee te pouri. Kootou iaa ki hakassaaina naa mee naa ki te maarama. 12 Te mee raa e hakanapa iloo maa taatou e tarataraina taatou naa vana laatou e mee mmuni. 13 Aa te saaita naa mee hakkaatoa raa e hakassaaina ki te maarama raa, teenaa te tiputipu maaoni naa mee naa ma ki takkoto mallama mai. 14 Ite aa, naa mee teelaa e hakassaaina raa ma ki takkoto mallama mai. Teelaa e taratara ai te Laupepa Tapu raa peelaa,

“Maahuru, te tama e matamoemoe nei,
no masike mai i te mate,
ki too te maasina Christ iaa koe!”

15 Teenaa kootou kiroorosi hakaraaai iloo inaa nnoho kootou. Kootou seennoho pee ko naa tama see atammai; kootou kinnoho ma nitama e atammai. 16 Kootou ki haia kootou ni ara peehea e taukalleka e takkoto mai. Ite aa iteenei ni aso e hakallika.✧ 17 Kootou ki see mee

✧ 5.16 Col 4.5

ma ni vvare; kootou mee ki ilotia kootou ma se aa TeAriki e hiihai maa kootou ki mee.

¹⁸ Kootou see unuunu maki vvare kootou inaa vaimmara, naa vai teelaa maki oti kukauatu te hakallika kootou. Kootou ki too TeAitu Tapu ki noho hakamaatua inaa ora kootou. ¹⁹ Inaa saaita kootou ekkutu hakkaatoa raa, kootou ki huahua naa mako etakkoto ite Laupepa Tapu, naa mako telotu, aa ma naa mako ettapu; kootou ki huahua iloto naa hatumanava kootou naa mako telotu ma naa mako etakkoto ite Laupepa Tapu raa ka hakanau i TeAriki. ²⁰ Iloto te inoa TeAriki taatou, Jesus Christ, kootou ki taratara hiahia peenaa ki TeAtua Tamana i naa mee hakkaatoa.✧

Naa hai aavvana

²¹ Kootou ki tuku ki naa vana telaa tama, i kootou ni tama e lotu i Christ.

²² Naa haahine e aavvana, kootou ki tuku ki naa aavana kootou, e mee pee ko kootou e tuku ki TeAriki.✧ ²³ Ite aa tetanata hai aavana raa enoho hakamaatua iaruna tana aavana, e mee pee ko Christ enoho hakamaatua iaruna telotu; aa Christ tana tino ko te tama e hakaora telotu, teenaa ko tana haitino. ²⁴ Aa teenaa, naa haahine hai aavvana raa ki tuku hakaraaoi iloo ki naa aavana laatou, e mee pee ko te lotu raa e tuku ki naa vana Christ.

²⁵ Naa aanata e hai aavvana, kootou killee naa manava kootou inaa aavana kootou, e mee pee ko Christ nillee tana manava itelotu, teenaa nimee ai aIa makimate Ia ki hakaora telotu.✧ ²⁶ AIa nimee peenei

✧ 5.20 Col 3.16-17 ✧ 5.22 Col 3.18; 1 Pet 3.1 ✧ 5.25 Col 3.19; 1 Pet 3.7

ki hakatapu te lotu raa ki TeAtua ki tana taratara, teenaa ko tana saaita ma ki oti te huihuia a Ia te lotu raa ki matahua kite vai, ²⁷ ki te saaita te lotu raa e hookina ake kiaa Ia raa, te lotu raa e hakasoro mmata ia aia e matahua, see hai sara, see kerekere, e mmore hua, aa see hai vana e sara ia aia. ²⁸ Naa taanata raa killee naa manava laatou inaa aavana laatou, e mee pee ko tellee naa manava laatou inaa tino haitino laatou. Te tanata ellee tana manava i tana aavana raa ko te tanata e llee tana manava i tana tino haitino. ²⁹ See hai tama e hakanniko i tana tino haitino. Taatou maraa e mmata hakaraaoi iloo ki naa haitino taatou, e mee pee ko naa mmata ake Christ hakaraaoi iloo kite lotu; ³⁰ itaatou nitama i tana haitino. ³¹ Te Laupepa Tapu raa e mee maa, “I te ara nei raa te tanata raa ma ki tiiake ia ana maatua no hakapaa ki tana aavana, aa laaua kumee ma setama tokotasi.”[☆] ³² E mee te hui te taratara teelaa nisee ilotia, aa te nei e hakailotia mai te Laupepa Tapu nei. Nau e iloa maa te taratara nei e hakatuu ki Christ ma te lotu. ³³ Tevana ia te taratara nei e taratara hoki ki kootou: teenaa naa taanata hakkaatoa ki hai aavana laaoi naa aavana laatou, e mee pee ko ia e hiihai kiaa ia tana tino, aa naa haahine hai aavvana raa ki tuku ki naa aavana laatou.

6

Naa tamalliki ma naa maatua laatou

¹ Kootou naa tamalliki, kootou ki hakannoo ki naa maatua kootou i kootou nitama TeAriki. Teenaa te ara e tonu.[☆] ² “Hakannoo ki too tamana

[☆] 5.31 Gen 2.24 [☆] 6.1 Col 3.20

ma tootinna.” Teenei kote Loo mua teelaa emee anapurepure etauatu imuri peelaa,
 3 “kittonu kato oovana aa ki rooroa too noho i te kerekere nei.”✧

4 Kootou naa maatua, kootou ki anaana hakaraaoi naa tamalliki kootou; kootou see haia kootou naa tamalliki kootou naa ki lloto; kootou anaana hakaraaoi ki ttipu ake naa tamalliki naa ma naa akonaki TeAriki.✧

Naa hakamau maa naa poe laatou

5 Kootou naa poe, kootou hakannoo ki naa hakamau kootou i te maarama nei. Kootou ki poreppore ka mattaku ilaatou, tevana iaa kootou ki hai ma te manavalaaoi, emee pee ko kootou e heheuna maa Christ. 6 Kootou see mee koi peenei inaa saaita laatou ettoka i naa heheuna kootou, i kootou e fifai maa laatou ki fiafia i naa heheuna kootou. Seai. Kootou ki heheunatia hakaraaoi iloo kootou ni aa TeAtua e hiihai, emee pee ko kootou ni poe Christ. 7 Kootou ki heheuna hakahiaha ma ni poe, e mee pee ko kootou e heheuna maa TeAriki. Kootou ki see mannatu maa kootou e heheuna koi maa naa tama te maarama nei. 8 Mannatu i TeAriki ma ki oti kusuia a Ia naa mee etaukalleka te henua ni mee. TeAriki see hakatonu maa laatou ni hakamau aa maa laatou ni poe.✧

9 Kootou naa hakamau, kootou ki sosorina ki te sosorina tokotasi ki naa poe hakkaatoa kootou; kootou ki see hakamatakutakuria kootou naa tama naa. Kootou hakamaarona i te mee nei: kootou ma naa poe kootou naa e mee te Hakamau

✧ 6.3 Ex 20.12; Deut 5.16 ✧ 6.4 Col 3.21 ✧ 6.8 Col 3.22-25

kootou tokotasi e noho i te lani. Teenaa ko te tama e hakatonutonu te henua katoo i te ara tokotasi.✠

Naa hana TeAtua

¹⁰ Te mee hakaoti raa, kootou ki hakatipu ake naa mahi kootou no hakauu ki naa mahi TeAriki.

¹¹ Too naa hana hakkaatoa teelaa nikauatu TeAtua, kilavaa kootou te massike no puuia naa vana tippua Satan. ¹² I te aa i taatou see hetaa

ma naa tama te maarama nei; taatou e hetaa are ma naa aitu e hakallika te maarama i aruna, teenaa ko naa tuku aitu, naa hakamau aitu, aa ma naa mahi aitu te ssao pouuri nei. ¹³ Teenaa

kootou ki too naa hana TeAtua raa i te saaita nei lokoi! Saaita te aso e hakallika naa e tae mai raa, kootou ma kilavaa te huriatu no hetaa kootou ma te tama e tautau haaeo kootou naa. I te saaita kootou ma ki oti te hetaa raa, kootou ma kilavaa koi te taaohi ki naa hakatina kootou.

¹⁴ Kootou ki ttuu tanattana. Te hakamaaoni raa, teenaa ko too tuu; te tiputipu etonuraa teenaa kotoo mee e hakao ki uhi too hatahata;✠ ¹⁵ te nnoho kootou ka tanattana ki hakaea te Lono Taukareka i te nnoho laaoi raa, teenaa ko naa taka kootou e hakao.✠ ¹⁶ Kootou ki taaohi peenaa ki naa hakatina kootou ki mee ma seppui naa haitino kootou. Teenaa

ko te ppui ma ki tiinai naa nasau eura teelaa e vorovorosa atu Satan. ¹⁷ Te illoa kootou maa kootou ettaka ma te ora maaoni raa, teenaa ko te houru kootou e hakao ki uhi naa pisouru kootou, aa te taratara TeAtua raa, teenaa ko te komu taa tama e kauatu TeAitu Tapu.✠

¹⁸ I te saaita kootou e mee naa mee nei raa,

✠ **6.9** Deut 10.17; Col 3.25; 4.1 ✠ **6.14** Is 11.5; 59.17 ✠ **6.15** Is 52.7 ✠ **6.17** Is 59.17

kootou ki taku ki TeAtua ki saapai atu ki kootou. Kootou ki taku i te kau saaita katoa ka tautari ki naa taratara atu TeAitu Tapu. Teenaa kootou ki nnoho ka roorosi lokoi, aa kootou ki seai iloo ki tino mmate; kootou ki taku peenaa ki tokonaki TeAtua kiana tama. ¹⁹ Aa kootou ki taku hoki ki tokonaki mai TeAtua kiaa nau, ki kaumai se taratara kiaa nau i taku saaita e tuu ki taratara. Teenaa ki see ppore nau i aku saaita e hakahea ana taratara ka haka ilotia naa taratara te lono taukareka teelaa ni see ilotia te henua. ²⁰ Niaaina maa nau e moe iloto te hare karapusi, nau nei ni tukua TeAtua ki hakahea nau te lono taukareka. Kootou taku ki see ppore nau i aku saaita e hakahea te Lono Taukareka, teenaa iaa nau ki heheuna peenaa.

Naa taratara hakaoti

²¹ Tikikus, te taina taatou e fiffai aa se tama e heheuna taukareka i TeAriki raa ma ki taratara atu i naa vana e mee iaa nau i te kina nei, ki illoa kootou i taku noho. ☆
²² Ttama naa e heunatia atu nau ki taratara atu ki illoa kootou i te nnoho maatou, aa ki saapai atu ki naa heuna kootou. ☆

²³ Aku taaina ma aku kave nei, nau e taku ki TeAtua Tamana ma TeAriki Jesus Christ ki mmata atu ki nnoho hakaraaoi kootou, aa ki hakattina kootou ma te manava laaoi. ²⁴ Nau e taku maa te laaoi TeAtua ki takoto ma naa tama katoa teelaa e manava laaoi maaoni peenaa i taatou Ariki Jesus Christ.

☆ **6.21** Acts 20.4; 2 Tim 4.12 ☆ **6.22** Col 4.7-8

**Na Taratara TeAtua i naa taratara Takuu
The New Testament in the Takuu language of North
Solomons Province, Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Takuu long Niugini**

Copyright © 2009 Translation Committee of Takuu, Mortlock Community

Language: Takuu

Translation by: Translation Committee of Takuu, Mortlock Community

Contributor: Isles of the Sea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-04-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 7 Jun 2022

78ef068e-b7cb-5f13-bf46-55a4db12e0f1